

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 614/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2010, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 55/2012 a rozsudkom z 3. júla 2012, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 40/2016 a uznesením z 23. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2010, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 55/2012 a rozsudkom z 3. júla 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 40/2016 a uznesením z 23. mája (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznaný vinným rozsudkom okresného súdu z 20. februára 2012 zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným stranám.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ, ako aj prokurátor odvolanie, ktoré bolo rozsudkom krajského súdu z 3. júla 2012 zamietnuté ako nedôvodné vo vzťahu k odvolaniu sťažovateľa, a v ostatnom krajský súd zrušil výrok o treste voči sťažovateľovi a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 1 Nt 5/2013 z 22. septembra 2014 rozhodol o povolení obnovy konania a zrušil výrok o treste rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 57/2010 z 20. februára 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 To 55/2012 z 3. júla 2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia, ktoré vzhľadom na zrušenie rozsudkov stratili podklad. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 T 57/2010 z 26. januára 2015 s poukazom na právoplatne uznanú vinu skorším rozsudkom sp. zn. 2 T 57/2010 z 20. februára 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 To 55/2012 z 3. júla 2012 bol sťažovateľovi uložený úhrnný trest odňatia slobody na 17 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na

výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Proti tomuto rozsudku sa odvolal sťažovateľ a prokurátor, krajský súd ich odvolania zamietol rozhodnutím sp. zn. 4 To 20/2015 z 9. apríla 2015.

5. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti rekapituluje dôvody podania dovolania, predovšetkým nedostatočne zistený skutkový stav, nerešpektovanie zásady *in dubio pro reo* v prípadoch, ak nie je jednoznačne preukázaná vina sťažovateľa, nevykonanie dôkazov, ktoré sťažovateľ v priebehu konania navrhoval, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, pričom popiera, žeby spáchal skutok vedený v rozsudku okresného súdu v bode 1 (prepadnutie VÚB banky) a skutok v bode 2 bol podľa sťažovateľa nesprávne právne kvalifikovaný. Chyby, ktoré sťažovateľ vytýkal v dovolaní, však neboli najvyšším súdom akceptované.

6. Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru „*konaním a rozhodnutím súdov v trestnej veci vedené na OS-MA mierové námestie č. 10 Malacky, č. 2T/57/2010, 4To/55/2012 a Tr. konaní vedenom na KS-BA a tr. konaní na Najvyššom súde SR pod č. 4 Tdo/40/2016 porušené boli*“. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie krajského súdu „*sp. zn. 4To/55/2012, sp. zn. 4To/106/2011*“ a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €.

II.

7. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu; b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú, d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu, e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.

II.A

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru rozhodnutím okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 57/2010

10. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd porušil sťažovateľom označené práva tým, že vykonal dokazovanie v rozpore so zákonom.

11. V petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, neuvádza, proti ktorému rozhodnutiu okresného súdu jeho sťažnosť smeruje. Ako z príloh sťažnosti vyplýva, okresný súd vydal v predmetnej veci viacero rozhodnutí (rozsudok z 20. februára 2012, rozsudok z 26. januára 2015). Sťažnosť v tejto časti nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, pretože sťažovateľ neoznačil rozhodnutie, ktoré napáda. Bez ohľadu na to je zrejmé, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv rozhodnutím okresného súdu, t. j. súdu prvého stupňa, proti ktorému mal možnosť podať odvolanie, čo aj opakovane využil a odvolanie podal. Príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní, a tým aj na poskytnutie ochrany základným právam sťažovateľa bol krajský súd, teda iný všeobecný súd, čo je taktiež dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci. Ak sťažovateľ má alebo v minulosti sa mal možnosť domáhať ochrany svojich označených práv pred všeobecným súdom, tak to vylučuje právomoc ústavného súdu konať o jeho sťažnosti, pričom nedostatok právomoci ústavného súdu vyplýva priamo z ústavy (čl. 127 ods. 1). Ústavný súd preto odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

13. Sťažovateľ svojou argumentáciou spochybňuje aj rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu, ktorými bolo jeho odvolanie, resp. dovolanie odmietnuté, čím malo byť porušené jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru.

14. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, ak samotným rozhodovaním alebo v konaniach, ktoré im predchádzali, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). Ústavný súd, pokiaľ ide o veci patriace do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou a nie je ani súčasťou sústavy všeobecných súdov, ktorú završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

15. Uvedenými právnymi názormi sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich ústavou a dohovorom

garantovaných základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či medzi odôvodnením napadnutých rozhodnutí všeobecného súdu a sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru existuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po eventuálnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie zakladala opodstatnené dôvody na vyslovenie ich porušenia.

16. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné, náležitým spôsobom odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia. V odôvodnení krajský súd (v podstatnom vo vzťahu k námietkam sťažovateľa) uviedol:

«... Pri plnení revíznej povinnosti odvolací súd zistil, že skutky boli súdom prvého stupňa ustálené na základe dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, pri dodržaní zásad bezprostrednosti, priamosti a ústnosti ako aj pri rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu. Dôkazy boli vykonané spôsobom a v rozsahu a následne i vyhodnotené v zmysle zásad uvedených v § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por.

... Treba uviesť, že predmetná trestná vec už bola predmetom skúmania tunajšieho krajského súdu pod sp. zn. 4To/106/2011, v nadväznosti na podané odvolanie po rozsudku vyhlásenom Okresným súdom Malacky zo dňa 11. 04. 2011. Vtedy druhostupňový senát krajského súdu dňa 30. 08. 2011 z neverejného zasadnutia podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok ohľadne oboch obžalovaných v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Krajský súd v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd po zrušení veci v novom konaní v podstate vykonal všetky podstatné a nariadené dôkazy.

Okresný súd Malacky v odôvodnení napadnutého rozsudku, riadiac sa ustanovením § 168 Tr. por. v hlavných rysoch vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny. Krajský súd sa preto

v týchto smeroch stotožňuje so správne odôvodneným rozsudkom prvostupňového súdu, avšak konštatuje, že nebol tak podrobne odôvodnený.

Po zvážení vykonaných dôkazov krajský súd sa stotožnil s konštatovaním, pokiaľ okresný súd dospel k presvedčeniu, že vykonaným dokazovaním bol bez pochybnosti zistený skutkový stav veci tak ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku...

... Výsledky vykonaného dokazovania na hlavných pojednávaniach okresného súdu správne viedli okresný súd k záveru, že v bodoch 1/ a 2/ obžalovaný [REDAKOVANÉ] v období odo dňa 4. mája 2010 až do dňa 10. mája 2010 v dvoch prípadoch rovnakým spôsobom so zamaskovanou tvárou nútil zamestnancov pobočiek spol. VÚB a spol. OTP Banka Slovensko opakovanými výkrikmi „Peníze!“ a hrozbou použitia pištole, ktorou mieril na zamestnancov, k vydaniu presne neurčeného množstva finančných čiastok z pokladní, pričom v pobočke spol. OTP Banka Slovensko na Záhoráckej ulici číslo 48 v Malackách vystrelil zo vzdialenosti asi dva až tri metre presne neustálený počet striel na poškodeného [REDAKOVANÉ], ktorého zasiahol siedmymi strelami a poškodený [REDAKOVANÉ] po prevoze do nemocnice toho istého dňa o 14.35 hod. zomrel, pričom bezprostrednou príčinou smrti poškodeného bol šok z krvácania a úrazu pri viacnásobných strelných poraneniach charakteru priestrelov a postrelov.

Krajský súd preto bez akýchkoľvek pochybností uzatvára, že bolo preukázané, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] vedel do čoho ide, mal premyslený svoj plán, išiel cielene, potreboval väčšie množstvo peňazí, pričom so sebou zobral aj strelnú zbraň, ktorú aj použil...

... V nadväznosti na uvedené konaním obžalovaného [REDAKOVANÉ] preto bezpochyby došlo k naplneniu všetkých zákonných znakov v bodoch 1/ a 2/ pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu lúpeže § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Trestného zákona.

Z pohľadu subjektívnej stránky obžalovaný [REDAKOVANÉ] v oboch bodoch konal v priamom úmysle, čo možno vyvodiť zo skutočnosti existencie plánu tohto obžalovaného vykonať uvedenú lúpež v pobočke peňažného ústavu spol. VÚB na Heyrovského ulici číslo 1 v Bratislave i v pobočke spol. OTP Banka Slovensko, a.s.; na Záhoráckej ulici číslo 48 v Malackách a v bode 2/ jeho konanie bolo v priamom úmysle usmrtiť poškodeného [REDAKOVANÉ], ktoré možno u obžalovaného [REDAKOVANÉ]

██████ vyvodíť z povahy a spôsobu použitia smrtiaceho nástroja - strelnej zbrane, ktorú mal u seba a ktorá spôsobila poškodenému zranenia nezlučiteľné so životom.»

17. Najvyšší súd vo svojom uznesení v podstatnom vo vzťahu k sťažnosti v odôvodnení uviedol:

«... Porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe v zmysle § 37 Tr. por. Ide obzvlášť o situáciu, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti. teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby...

... V priebehu trestného konania v súdnej veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Stanovisko obvineného prezentované v odôvodnení dovolania, že súdy v rámci dokazovania nepostupovali zákonným spôsobom, ale postupovali jednostranne nie je pravdivé a vyznieva značne subjektívne. Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám

určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Z uvedených dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že súd odmietol vykonať niektorý z navrhovaných dôkazov, je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ resp. písm. g/ Tr. por. za irelevantnú.

V danej súvislosti najvyšší súd konštatuje, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdov nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom.

Dovolacími námietkami vo vzťahu ku skutku pod bodom 2/ odsudzujúceho rozsudku okresného súdu obvinený poukazuje aj na nesprávne ustálenie skutkového stavu, nesprávne vyhodnotenie dôkazov a z toho vyplývajúce právne posúdenie jeho konania. Domáha sa v konečnom dôsledku zmeny právnej kvalifikácie v prospech miernejšej s poukazom na to, že súdy ustálili nesprávne formu jeho zavinenia. Námietky obvineného prevažne smerujú vo vzťahu k skutkovým zisteniam súdov na základe ktorých dochádza k ustáleniu subjektívnej stránky jeho konania, t. j. formy zavinenia, resp. smerujú k hodnoteniu jednotlivých, vo veci vykonaných dôkazov, ktorých preskúmavanie je v dovolacom konaní vylúčené. Obvinený v podanom dovolaní dochádza k záveru o nerešpektovaní jeho predstavy pri hodnotení dôkaznej situácie.

Uvedeného dovolacieho dôvodu a ani žiadneho iného sa obvinený nemôže úspešne dovolávať len s poukazom na nesprávne vyhodnotený skutkový stav resp. s poukazom na nepoužitie zásady „in dubio pro reo“, keďže by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V naznačenom rozsahu teda obvinený namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Pritom sa obvinený domáha zmeny skutkových záverov, ktoré by viedli ku konštatovaniu, že stíhaného skutku sa nedopustil v priamom úmysle, napriek tomu, že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd opätovne pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Tieto skutkové okolnosti

obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák. (v bode 1) a obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a/ Tr. zák., zo spáchania ktorých trestných činov bol obvinený uznaný vinným.

Na základe vyššie uvedeného možno teda zhrnúť, že dovolaním nie je možné primárne napádať skutkové okolnosti prípadu a na základe toho vyvodzovať nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ pripúšťa možnosť podania dovolania len v prípade, kedy na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu veci bolo použité nesprávne právne posúdenie skutku, alebo z dôvodu, že rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Inak povedané, nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, nie je možné subsumovať pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ak ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Obvinený v dovolaní tiež namietal, že v trestnom konaní nebola dostatočne resp. správne preukázaná subjektívna stránka - úmyselné zavinenie trestného činu (vo vzťahu ku skutku pod bodom 2/ napadnutého rozsudku). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 1/2011 pod č. 3, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.»

18. Predmetný rozsudok krajského súdu vrátane uznesenia najvyššieho súdu obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov a ústavný súd nezistil, že by ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozhodnutia presvedčil, že krajský súd a podobne aj najvyšší súd sa zaoberali námietkami sťažovateľa v rozsahu, v ktorom sťažovateľ dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05) a také rozhodnutie možno považovať za ústavne konformné. Ústavný súd v okolnostiach prípadu nezistil, že by rozhodnutie krajského súdu a najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v rozpore s platnou právnou úpravou. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

20. Ústavný súd na základe už uvedeného dospel k záveru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozsudkom krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6

ods. 3 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Sťažovateľ v podanej sťažnosti v súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu v petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 4 o ústavnom súde), namietal porušenie základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru. Porušenie iného práva podľa ústavy a dohovoru je síce uvedené (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v texte samotnej sťažnosti, avšak sťažovateľ ho nepremietol do petitu sťažnosti, preto sa porušením uvedených práv ústavný súd nemohol zaoberať.

22. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľa ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2017